

Hollywood taipuu suomalaisen virkamiehen edessä

23.9.2005 11:30 — Jaakko Kuivalainen

Tämä käsikirjoitus on kopiosuojattu 50 a §:ssä tarkoitetulla tehokkaalla teknisellä toimenpiteellä, joka on tehokas, koska oikeudenhaltija on tarkoittanut sen tehokkaaksi, vaikka se ei tehokas olekaan.

Varoitus! Tämän näytelmän esittäminen on kielletty öljynpora-autoilla, vankiloissa, ministeriöissä ja eduskunnassa. Käsikirjoituksen lataaminen luvatta vertaisverkosta on moitittavaa. Kaikki yhtäläisyydet HE 28/2004:ään ja SiVM 6/2005:een ovat ilmeisiä mutta sattumanvaraisia.

1. Kohtaus *Kuluttajan koti*

Kaksi opiskelijakuluttajaa istuu yksiössä sohvalla. Toisella on kädessään vanha mp3-soitin. Kuluttajat näyttävät nettinörteiltä.

Kuluttaja: (Ojentaa soittimen) Kuuntele!

Toinen Kuluttaja: Hyvältä kuulostaa totta vie, mutta eikös tuo ollut kopiosuojatulta levyltä?

Kuluttaja: (Näyttää cd-kotelo) Oli oli. Tässä lukee, että tämä on neljännen sukupolven kopiorajoitettu cd-levy. Ei näistä mp3-tiedostoja silti pystynyt tekemään, eikä tämä soitin tue deeärämmää. Kiersin suojauksen vahingossa.

Toinen Kuluttaja: Vahingossa? Sehän on tehokas toimenpide! Miten sen voisi muka kiertää vahingossa?

Kuluttaja: Totta puhuen hain ohjeet Organisoidusta palvelusta. Ei se kovin kummoinen suojaus itse asiassa ollut. Käytin Word-ohjelman...

Kuluttajan lause jää kesken, kun ovesta astuu sisään mies. Kuluttajat säpsähtävät ja kääntyvät katsomaan.

Mies: Piraattipoliisista päivää. Olisi muutama kysymys kopiosuojauksista.

Kuluttaja: Millä oikeudella te tänne ryntäätte ja miksi?

Mies: Tekijän oikeudella. Saimme osoitteen internet-palveluntarjoalta. Pyysimme tuomioistuimelta määräyksen sillä verukkeella, että täällä olisi ollut laiton lähde. Enemmän meitä kyllä huolettaa se, että olette vierailleet Organisoitussa palvelussa.

Mies: (*Astuu lähemmäksi*) Antakaas se soitin tänne...

Mies: Arvasin. Täältäähän kuuluu kopiorajoitettua musiikkia, joka hyvästä äänenlaadusta päätellen on kopioitu rajoitusten vastaisesti.

Mies: Parasta olisi, että marssitte välittömästi poliisiasemalle ja tunnustatte tekonne. Ettekä sitten hiisku niistä kierto-ohjeista kenelläkään.

2. Kohtaus *Poliisiasema*

Poliisi: Seuraava.

Kuluttaja: Pelkään pahoin tehneeni kielletyn mutta ei-rangaistavan teon. Kopioin suojatulta levytä musiikkia.

Poliisi: Kyllä se viimeisimmän tulkinnan mukaan on myös rangaistavaa. Tulkinta muuttui taas viime viikolla. Olikos se teidän oma levyne?

Kuluttaja: Viime kesänä minä sen ostin.

Poliisi: Miten te sen suojauksen kiersitte?

Kuluttaja: Katsoin Organisoitusta palvelusta ohjeet suojauksen kierto-ohjelmalla. Se oli aika helppoa.

Poliisi: Tuo kyllä täyttää teknisen toimenpiteen loukkauksrikkomuksen tunnusmerkit, vaikka meillä onkin käyty vilkasta väittelyä siitä, onko Word ohjelma.

Poliisi: Siitä seuraa sakot. Ja periaatteessa olette velvollinen maksamaan hyvityksen oikeudenhaltijoille ja luovuttamaan tuon soittimen valtiolle, mutta pääsette tällä kertaa vähällä. Meille on annettu ohjeet, ettei tähän pidä puuttua kuin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Ellei sitten asianomistaja toisin päättä.

Poliisi: Muistakaahan nyt jatkossa, että lain viesti kuitenkin on, että tuo on kiellettyä.

Poliisi: Seuraava!

3. kohtaus *Hollywood*

Suomalaisen ministeriön virkamies, johtaja Hellas istuu suuren elokuvastudion toimitusjohtajan työhuoneessa.

Johtaja Hellas Kuten olin sanomassa. Teidän pitäisi muuttaa hieman Suomen markkinoita varten tuota teidän css-kopiosuojaustanne.

CEO: Todellako?

Johtaja Hellas Kyllä vain, meidän on pakotettava teidät vapaaehtoisesti tekemään siitä sellainen kotikopioinnin salliva versio. Katsokaas meille tuli hieman ongelmia Euroopan unionin komission erään virkamiehen direktiivitulkinnan kanssa.

CEO: Niin?

Johtaja Hellas: Jouduimme sen vuoksi kieltämään kopiosuojausten kiertämisen yksityiseen käyttöön

Johtaja Hellas: Uuteen lakiimme lisättiin siksi ponsi.

CEO: (*Naurahtaa*) Jaa että ponsi. Miksette suoraan muuttaneet lakia, jos siinä oli kerran ongelmia?

Johtaja Hellas: Se on pitkä tarina. Joka tapauksessa - koska ilman kiertämistä dvd-elokuvista ei voi tehdä kopiota, pitäisi teidän nyt mahdollistaa se riittävässä määrin.

Johtaja Hellas: Muussa tapauksessa pakotamme teidät lailla. Eduskuntamme velvoitti meitä varmistamaan, että kotikopiointi on mahdollista ilman kopiosuojauksen murtamista. Se kun tosiaan on nykyään rangaistavaa.

Johtaja Hellas: Itse asiassa olemme jo valmistelleet 500-sivuisen laajennuksen vuoden vanhaan tekijänoikeuslakiimme, mutta emme mielellämme saattaisi sitä voimaan, koska sen valmistelijat tippuivat kärryiltä sivun 104 jälkeen. Enää kukaan ei tiedä, mitä se paketti sisältää.

CEO: Eiköhän tuo onnistu. Soitan tekniikan pojille välittömästi, että pistävät tämän työnalle. Kyllähän suomalaisten pitää saada meitin elokuvia kopioida. Kutsutaan sitä vaikka css-fi:ksi. **Johtaja Hellas:** Kiitos paljon.

Hellas poistuu ovelle.

Johtaja Hellas: (*Kääntyy takaisin*) Onkos täällä lähellä muuten sarjakuviin erikoistunutta pikkupuotia? Poikani on japanilaisen mangan ystävä ja lupasin tuoda hänelle muutaman lehden. Meillä kotopuolessa lähes kaikki liikkeet ovat joutuneet lopettamaan.

Loppu

Otteita eräästä toisesta näytelmästä

"Hallituksen on edistettävä vapaaehtoisia toimenpiteitä yksityiseen käyttöön tapahtuvan kappaleen valmistamisen mahdollistamiseksi EU:n tekijänoikeusdirektiivin tavoitteiden ja ehtojen mukaisesti. Hallituksen on annettava eduskunnan sivistysvaliokunnalle asiasta selvitys vuoden 2006 loppuun mennessä. Jos tarvittavia vapaaehtoisia toimenpiteitä ei ole toteutettu, hallituksen on ryhdyttävä toimiin lainsäädännön muuttamiseksi siten, että käyttäjät voivat tehokkaasti hyödyntää yksityistä kopiointia koskevia lain säännöksiä."
(Ponsiluonnos)

"Olennaista on suojauksen asettaneen tahon suojaustarkoitus, jos se on sellainen suoja, jolla on tarkoitettu suojata teosta ja se on kerrottu, niin silloin se on todennäköisesti tehokas. Jos suojaustarkoitus ei käy ilmi, on kyse todennäköisesti ei-tehokkaasta suojauksesta." (OPM)

"Tekijällä tai hänen edustajallaan on oikeus tuomioistuimen määräyksellä salassapitosäännösten estämättä yksittäistapauksessa saada lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjältä taikka muulta välittäjänä toimivalta palvelun tarjoajalta yhteystiedot sellaisesta teleliittymästä, josta tekijän oikeuksien suojan kannalta merkittävässä määrin saatetaan yleisön saataviin tekijänoikeudella suojattua aineistoa ilman tekijän suostumusta. Tiedot tulee antaa ilman aiheetonta viivytystä."

"Kiellettyä olisi siis vain suojauksen murtaminen kopiointia varten. Sekään ei olisi uudessa laissa rangaistavaa." (OPM)

"Tehokkaalla teknisellä toimenpiteellä tarkoitetaan tekniikkaa, laitetta tai osaa, joka on suunniteltu tavanomaisessa käyttötarkoituksessa estämään tai rajoittamaan teoksiin ilman tekijän tai oikeuksien muun haltijan lupaa kohdistuvia tekoja ja jolla tavoiteltu suoja saavutetaan. Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos tekninen toimenpide kierretään salaustekniikoita koskevan tutkimuksen tai opetuksen yhteydessä taikka jos teoksen kappaleen laillisesti hankkinut tai haltuunsa saanut kiertää teknisen toimenpiteen teoksen saamiseksi kuultavilleen tai nähtävillään. Teoksesta, jota suojaava tekninen toimenpide on kierretty teoksen saamiseksi kuultaville tai nähtävillään, ei saa valmistaa kappaletta."

"Myös teknisen suojauksen poistamista tai kiertämistä koskevien ohjeiden tarjoaminen voi olla säännöksessä [50 b §] tarkoitettua salauksen purkupalvelua sellaisissa tapauksissa, jossa salauksen kiertämisharjojen antaminen tapahtuu esimerkiksi organisoidun palvelun puitteissa."

(Lain perustelut)

"Jos suojauksen kuitenkin murtaa ja kopioi tallenteen omaa yksityistä käyttöä varten, teko ei uuden lain mukaan olisi rangaistava. Kopioidun teoksen oikeudenhaltija voi tässä tapauksessa vaatia korvauksen tai hyvityksen kopioinnista, jos teko tulee hänen tietoonsa. Voidaan arvioida, että vain hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa näin voisi tapahtua." (OPM)

"Teknisen toimenpiteen loukkauksirikkomus. Uuden 56 e §:n 1 ja 2 kohta sisältävät rangaistussäännökset 50 a ja 50 b §:ssä säädettyjen kieltojen rikkomisesta. Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo 50 a §:n teknisen toimenpiteen kiertämisen kieltoa tai 50 b §:ssä tarkoitettua teknisen toimenpiteen kiertämiskeinojen valmistamisen tai levittämisen kieltoa, on tuomittava teknisen toimenpiteen loukkauksirikkomuksesta sakkoon, jollei teko ole rangaistava rikoslain 49 luvun 3 §:ssä tarkoitettuna teknisen suojauksen kiertämisenä tai luvun 4 §:ssä tarkoitettuna teknisen suojauksen kiertämiskeinorikoksena."

<http://www.digitoday.fi/mielipide/2005/09/23/hollywood-taipuu-suomalaisen-virkamiehen-edessa/200515484/66>